МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет природничих наук

Кафедра ___ **географії та природознавства** _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична географія Українських Карпат

Освітні програми _ **Географія, Екологія**

Спеціальності____**106 Географія, 101 Екологія**

Галузь знань _____10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №5 від “23” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація 3

2. Опис дисципліни 3

3. Структура курсу (зразок) 4

4. Система оцінювання курсу (зразок) 5

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок) 5

6. Ресурсне забезпечення 6

7. Контактна інформація 7

8. Політика навчальної дисципліни 7

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фізична географія Українських Карпат
Освітня програма	Географія, Екологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	106 Географія, 101 Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	Третій/шостий
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – XII год. Семінарські заняття – XVIII год. Самостійна робота – LX год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/view/2796

2.Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Курс покликаний допомогти студентам глибше пізнати фізико-географічні особливості природного регіону у якому знаходиться університет, а також здебільшого будуть працевлаштовані випускники. Значна увага у курсі приділяється фізико-географічним особливостям гірської системи, її регіоналізації, сучасним природним процесам у геосистемах, а також наслідкам взаємодії людини і природи, природозаповідним об’єктам.

Компетентності

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії та екології, у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об’єктів та процесів, екологічного стану довкілля.
Здатність застосовувати систематизовані знання у практичних ситуаціях.
Здатність застосовувати знання і розуміння основних процесів, які відбуваються у природному довкіллі, їх вплив та значення для раціонального природокористування.
Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах.
Здатність до організації пошуку способів виконання практичних завдань за зразком або усталеним у науці алгоритмом.

Програмні результати навчання

Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії та екології, а також інших світоглядних наук.
Знати і розуміти особливості компонентного та просторового аналізу геоекосистем.
Пояснювати особливості організації географічного простору.
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

Розуміння значення ландшафтного різноманіття для збереження стійкості географічного середовища, уявлення про різноманітність рекреаційних ландшафтів. Оцінювати роль України в світі, знати і пояснювати особливості просторової організації природи, населення і господарства України.

3.Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Українські Карпати – частина Карпатської гірської країни.	Знати розміщення та просторові параметри Карпатської гірської країни та її складових частин. Загальні риси природи основних фізико-географічних провінцій та підпровінцій Карпат. Українські Карпати як частина Східних Карпат.	Тест, презентації, питання семінарського заняття.
2.	Геологічна будова та історія розвитку	Розглянути загальні риси геологічної будови. Етапи геологічної історії та розвитку рельєфу Карпат. Тектонічні структури Українських Карпат. Особливості гірських порід, якими сформована земна кора в основі складчастої споруд та крайових прогинів.	Тест, питання семінарського заняття.
3.	Сучасний рельєф Українських Карпат.	Розглянути геоморфологічні процеси та сучасне геоморфологічне районування. Особливості рельєфу Передкарпатської передгірної височини, Зовнішнішньфлішових (Скибових) Карпат, Вододільно-Верховинських, Полонинсько-Чорногірських Карпат, Мармароського кристалічного масиву, Вулканічно-Верхньотисен-ських Карпат (Закарпатського низькогір'я), Закарпатської рівнини.	Тест, питання семінарського заняття.
4.	Клімат	Проаналізувати радіаційний режим, особливості атмосферної циркуляції. Характеристика основних метеорологічних елементів. Просторові відмінності клімату.	Тест, питання семінарського заняття.
5.	Поверхневі і підземні води.	Уявлення про загальні особливості річок Українських Карпат. Річки басейну Сяну і Дністра. Річки басейну Пруту і Сірету. Річки басейну Тиси. Озера та болота, підземні води.	Тест, питання семінарського заняття.
6.	Ґрунтово-рослинний покрив і тваринний світ	Розглянути загальні риси рослинного покриву. Лісова рослинність. Лучна рослинність. Високогірна рослинність. Ґрунтовий покрив. Тваринний світ.	Тест, питання семінарського заняття.
7.	Екологічні проблеми і природо-охоронна діяльність.	Розглянути екологічні проблеми Карпат. Ознайомитись із найважливішими природоохоронними об'єктами Українських Карпат.	Тест, презентації, питання семінарського заняття.
8.	Фізико-географічне районування	Розглянути фізико-географічне районування Українських Карпат, особливості природи фізико-географічних підобластей.	Тест, презентації, питання семінарського

			заняття.

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 100 балів

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	**100**
Лекція	0
Семінарські заняття	100

Методи оцінювання у вигляді таблиці

Вид навчальної роботи	**Поточний контроль**										
	Лекції 1-6	**Семінарське заняття 1**	**Семінарське заняття 2**	**Семінарське заняття 3**	**Семінарське заняття 4**	**Семінарське заняття 5**	**Семінарське заняття 6**	**Семінарське заняття 7**	**Семінарське заняття 8**	**Семінарське заняття 9**	**Самостійна робота**
Кількість балів	**0**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	10	**10**	**10**	**0**

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	0	0	0	0	0	0	0		0		0	0	0	0	0			0
Семінарські з-тя	**0**	10	**0**	10	**0**	**15**	**0**	10	**0**	10	**0**	10	10	10	**15**			100
Самостійна р-та																10		

Всього за тиж-нь	**0**	**10**	**0**	**10**	**0**	**10**	**0**	**10**	**0**	**10**	**0**	**10**	**10**	**10**	**10**	10		100

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

· Усний контроль (в ході бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);

· Тестовий контроль;

· Презентації

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Тексти лекцій Питання до тем Тести із тем	https://d-learn.pro/developer/course/view/112

Література:

1. Волощук М.Д., Гілецький Й.Р. Водно-ерозійні процеси у природних комплексах Українських Карпат : монографія / М.Д. Волощук, Й.Р. Гілецький. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. 124 с.

2. Географічна енциклопедія України: В 3-х т. К.: Укр. енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1989. Т.1 416 с. С.112–120.

3. Гілецький Й.Р. Географія Українських Карпат: Леккції з курсу «Фізична географія України»: посібник для студентів географічних та туристських спеціальностей. Івано-Франківськ, 2005. 72 с.

4. Гілецький Й.Р. Межі природно-географічних областей та підобластей Українських Карпат. Історія української географії. Всеукраїнський науково-теоретичний часопис. / Й.Р.Гілецький Тернопіль, 2013. Випуск 28. С. 44–49.

5. Гілецький Й.Р., Тимофійчук Н.М. Фізико-географічне районування Українських Карпат для цілей пізнавального туризму. / Й. Р. Гілецький, Н.М. Тимофійчук. //Географія та туризм: Науковий збірник, Випуск 53. Київ, 2019. С. 103–109.

6. Йосип Гілецький. Площа Карпатської фізико-географічної країни та Українських Карпат //Геотуризм: практика і досвід. *Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (20-22 жовтня 2022, Львів)*. – Львів: Каменяр, 2022. — С.103–105.

7. Гілецький Й.Р. Популярно про Українські Карпати та основні пішохідні маршрути. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007.

8. Гілецький Й.Р. Природно-географічне районування Українських Карпат як основа оптимізації природокористування у регіоні. //Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 464: Географія/ / Й.Р.Гілецький – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. С. 29–31.

9. Гілецький Й.Р. Фізична географія Українських Карпат: тематичний збірник тестів. Івано-Франківськ. 2021. 50 с.

10. Державна геологічна карта України (Масштаб 1:200 000) ДНВП "Геоінформ України" [Електронний ресурс] Режим доступу: http://geoinf.kiev.ua/derzhgeolkarta200-pz-list-m35-25/#page/46.

11. Кравчук Я.С. Геоморфологія Скибових Карпат. Львів, Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 231 с.

12. Кравчук Я. С. Геоморфологія Полонинсько-Чорногірських Карпат: Монографія. / Я.С. Кравчук

Львів, Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 188 с.
13. Кравчук Ярослав. Рельєф Українських Карпат : Монографія. Львів.: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 576 с.
14. Природа Українських Карпат /За ред. К.І. Геренчука. Львів: Видав-во Львівського ун-ту, 1968. 266 с.
15. Рудько Г. Інженерно-геоморфологічний аналіз Карпатського регіону України. / Г.І.Рудько, Я.С. Кравчук. Львів, 2002. 172 с.
16. Рельєф України. Навчальний посібник/ [Б.О. Вахрушев, І.П.Ковальчук, О.О.Комлєв, Я.С.Кравчук, Е.Т.Палієнко, Г.І.Рудько, В.В.Стецюк]; За загальною редакцією В.В.Стецюка. Київ: Видавничий дім «Слово», 2010. 688 с.
17. Сливка Р.О. Геоморфологія Вододільно-Верховинських Карпат. Львів, 2001. 152 с.
18. Українські Карпати. Комплексний атлас автотуриста / автор-упорядник В.Грицеляк Львів: НВФ «Карти і Атласи», 2016. 120 с.
19. Divisions of the Carpathians. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Divisions_of_the_Carpathians.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008, кабінет 205, +380964512097, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua, електронна адреса kgp@pnu.edu.ua
Викладач	Доц. Гілецький Й.Р.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: yosyp.hiletskyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ

	“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Наказ-№627_27.09.2018.pdf. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	До дати проведення останнього практичного заняття пройти тестування з усіх пропущених контролів і виконати індивідуальне завдання
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Prometheus

Викладач _____Й.Р.Гілецький